

Primjeri iz prakse s lektorata u Delhiju

Đurđica Božić

Hrvatski lektorat na Sveučilištu u Delhiju djeluje u sklopu Odsjeka za slavenske i ugrofinske jezike od početka 90-ih, uz lektorate ruskoga, poljskoga, češkoga, bugarskoga i mađarskoga jezika. Na Odsjeku ne postoji redoviti studij hrvatskoga jezika i književnosti, nastava je organizirana kao trogodišnji jezični tečaj – tzv. *part-time*, *Certificate*, *Diploma* i *Advanced Diploma courses*. Uz te tri, postoje još dvije grupe redovitih studenata ruskoga jezika i književnosti koji hrvatski odabiru kao drugi slavenski jezik na četvrtoj godini studija i uče ga dvije godine, tzv. *Croatian Optional*.

Uz nastojanje da studente osposobi da postanu tečni govornici jednoga od šest ponuđenih jezika, Odsjek im želi pružiti mogućnost da u dinamičnoj interakciji upoznajaju ne samo jednu nego i druge kulturne tradicije s područja srednje, istočne i jugoistočne Europe i Rusije. Izvannastavnim aktivnostima na razini cijeloga Odsjeka studente se potiče na razvijanje interesa prema Drugomu i kritičko promišljanje, a tako se potiče i stjecanje vrlo poželjne (među)kulturne kompetencije. I tu je uloga lektora, koji je u svakodnevnome radu u nastavi posvećen prije svega poučavanju jezika, veoma važna. U ovome skromnome prikazu svojega izvannastavnoga rada ukratko ću opisati filmski festival *Little Europe* i spomenuti među studentima vrlo popularan kviz te radionice i prezentacije o tradicijskim običajima.

Filmski festival *Little Europe*

Festival igranoga filma na Odsjeku prvi se put održao 2001. godine na inicijativu češke lektorice Hane Waissverove pod nazivom *Slavonic Film Festival*. U današnjemu formatu i pod nazivom *Little Europe* organizira se od 2003. Svake godine pomno se bira tema festivala prema kojoj se odabiru naslovi iz šest nacionalnih kinematografija – bugarske, češke, hrvatske, mađarske, poljske i ruske. Imenuje se tročlani odbor zadužen za organizaciju festivala (prikupljanje građe za programski materijal, predstavljanje teme, tiskanje programskih knjižica i plakata i sl.). Poziva se filmski stručnjak koji će voditi filmske radionice nakon svake projekcije. Filmovi se pod njegovim vodstvom analiziraju, uspoređuju, publika uči filmski jezik, produbljuje se tema... Lektor je u organizacijskome odboru festivala, informira studente o temi, poziva ih na promišljanje, sudjelovanje u organizaciji festivala, na aktivno praćenje filmova i sudjelovanje u radionicama te im pomaže u pisanju filmskih osvrtâ, od kojih će najuspješniji biti nagrađeni. U organizaciju festivala uključuju se i veleposlanstva. Ona sudjeluju u odabiru i nabavi filmova, na festival šalju svoja izaslanstva, sponzoriraju zakusku između projekcija i radionica te simbolične nagrade za najuspješnije studentske radove.

Teme festivala 2014. i 2015. bile su migracije i obitelj. Moćni medij igranoga filma pružio je publici – studentima, profesorima, gostima i ljubiteljima filma – pogled

na dramatične promjene u Istočnoj Europi nakon pada Berlinskoga zida, na problem krijumčarenja ljudi, posljedice rata na prostoru bivše Jugoslavije, disfunkcionalne obiteljske odnose i sl. Filmovi prikazani u hrvatskome dijelu programa *Put lubenica* Branka Schmidta i *Oprosti za kung fu* Ognjena Sviličića omogućili su uživanje u kulturni imaginarij hrvatskih filmaša, estetske i političke izbore umjetnika koji su sudjelovali u njihovu stvaranju. Na radionici nakon projekcije filma *Put lubenica* indijska filmska redateljica Anandana Kapoor potaknula je žustar dijalog o uzrocima i posljedicama migracija, rasnim razlikama, trgovini ljudima i utjecaju rata na žene i muškarce. Film *Oprosti za kung fu* odlično se uklopio u temu obitelji. Ističući narativne elemente sumornih krajolika, voditeljica radionice potaknula je raspravu o otuđenju, opstanku obitelji u ratnim uvjetima, ulozi samohrane majke, posljedicama rata i sl. Oba filma promatrana su kao svjedočanstava ljudske vjere u mogućnost prevladavanja predrasuda, dijaloga, razumijevanja i prihvaćanja.

Kviz

Među studentima vrlo popularno natjecanje u znanju održava se jedanput godišnje, potkraj akademske godine. Prati ga vesela atmosfera i navijački duh, a tri najuspješnije skupine studenata primaju na kraju simbolične nagrade (knjige, CD-ove, promotivne turističke materijale...). Lektori bugarskoga, češkoga, hrvatskoga, mađarskoga, poljskoga i ruskoga sastavljaju pitanja u pet kategorija – jezik, književnost, opća kultura, povijest, geografija. Svi studenti na Odsjeku dobivaju pitanja unaprijed kako bi se mogli pripremiti, a za neposredno sudjelovanje u kvizu trebaju se prethodno registrirati. Prije natjecanja imenuje se voditelj i članovi žirija te se formiraju skupine od najmanje šest članova, tako da su u svakoj skupini zastupljeni studenti sa svakoga pojedinoga lektorata. Natjecanje počinje i završava jednom od pet kategorija pitanja. Pitanja i odgovori projiciraju se na velikome filmskome platnu. (Primjeri pitanja iz opće kulture: bugarska kultura: Koje su boje niti od kojih se pravi *мапменуџаџ* *bijele i crvene*; hrvatska: Gdje je smješten jedinstveni Muzej prekinutih veza? *U Zagrebu*; češka: Kako se zove tradicionalni češki ples? *polka*; mađarska: Kako se zove indijska moderna slikarica rođena u Mađarskoj, čija je majka bila Mađarica? *Amrita Sher-Gil*; polj: Po čemu je poznat Nikola Kopernik? *Po astronomiji*; ruska: Tko se smatra najvećim od svih ruskih skladatelja 20. stoljeća? *Igor Stravinski*).

Radionice o tradicijskim običajima

Radionice o tradicijskim običajima također se održavaju jedanput godišnje. Na njima se obrađuju određene teme i uspoređuju elementi nacionalnih tradicijskih kultura. Na radionice se pozivaju folkloristi, etnolozi i drugi zanimljivi predavači i gosti, a lektori sa svojim studentima pripremaju i izlažu PP prezentacije kojima predstavljaju obilježja tradicijske kulture jedne od šest zemalja zastupljenih na Odsjeku. Studenti i lektorica hrvatskoga imali su do sada tri prezentacije o temama *tradicionalno hrvatsko*

vjenčanje te *tradicijski običaji vezani uz rođenje i smrt*. Na ovim radionicama posebno je zanimljivo primijetiti koji elementi, unatoč drukčijim utjecajima i prostornoj udaljenosti, različitim kulturama ostaju zajednički (npr. praznovjerja vezana uz trudnoću, rođenje i zaštitu novorođenčeta, miraz), a koji ne (boje žalovanja).